

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia 2013 r.

w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustawionych dla strony w sprawie cywilnej

Na podstawie art. 9 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Wysokość wynagrodzenia kuratorów ustanowionych w poszczególnych sprawach zależy w każdym wypadku od rodzaju sprawy, stopnia jej zawiłości i nakładu pracy kuratora.

2. Wysokość wynagrodzenia kuratorów nie może przekraczać stawek minimalnych przewidzianych przepisami określającymi opłaty za czynności adwokackie, a w przypadku gdy kuratorem jest radca prawny, przepisami określającymi opłaty za czynności radców prawnych.

3. Wysokość stawek minimalnych w sprawach nieokreślonych w przepisach, o których mowa w ust. 2. ustala się, przyjmując za podstawę stawkę w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju.

4. Wynagrodzenie kuratora będącego podatnikiem obowiązany do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług, określoną zgodnie ze stawką tego podatku obowiązującą w dniu orzekania o tym wynagrodzeniu.

§ 2. 1. Kuratorowi przysługuje zwrot kosztów podróży - z miejsca jego zamieszkania do miejsca wykonywania czynności sądowej na wezwanie sądu - w wysokości rzeczywiście poniesionych, racjonalnych i celowych kosztów przejazdu własnym samochodem lub innym odpowiednim środkiem transportu.

2. Górną granicę należności, o których mowa w ust. 1, stanowi wysokość kosztów przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

3. Według tych samych zasad kuratorowi przysługuje zwrot kosztów noclegu oraz utrzymania w miejscu wykonywania czynności sądowej.

4. Wysokość kosztów, o których mowa w ust. 1 i 3, kurator powinien należycie wykazać.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia²⁾.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 152, poz. 1016 i Nr 197, poz. 1307, z 2011 r. Nr 92, poz. 531, Nr 106, poz. 622, Nr 149, poz. 887, Nr 163, poz. 981 i Nr 240, poz. 1431 oraz z 2012 r. poz. 1101.

²⁾ Niniejszej rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 sierpnia 1982 r. w sprawie stawek, warunków przyznawania i wypłaty ryczałtu przysługującego sędziom i pracownikom sądowym za dokonanie oględzin oraz stawek należności kuratorów (Dz. U. z 1982 r. Nr 27, poz. 197, z 1989 r. Nr 60, poz. 360, z 1990, Nr 92, poz. 547 oraz z 2005 r., Nr 167, poz. 1398), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na podstawie art. 148 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 90, poz. 594, z późn. zm.)¹⁾.

UZASADNIENIE

Przepisami ustawy z dnia 31 sierpnia 2012 r. o zmianie ustawy – *Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 1101) zmieniono regulację zawartą w ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 594 z 2010 r. z późn. zm. – dalej: „u.k.s.”) w zakresie delegacji ustawowej upoważniającej Ministra Sprawiedliwości do wydania rozporządzenia określającego wysokość wynagrodzenia i zwrot wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w danej sprawie cywilnej.

Zgodnie z art. 9 pkt 3 u.k.s., Minister Sprawiedliwości określi w drodze rozporządzenia wysokość wynagrodzenia i zwrot wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w danej sprawie, mając na względzie rodzaj sprawy, stopień jej zawichości i nakład pracy kuratorów.

Dotychczas obowiązujące przepisy, zawarte w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 sierpnia 1982 r. w sprawie stawek, warunków przyznawania i wypłaty ryczałtu przysługującego sędziom i pracownikom sądowym za dokonanie oględzin oraz stawek należności kuratorów (Dz. U. Nr 27, poz. 197, z 1982 r., z późn. zm.), określały jedynie wysokość wynagrodzenia kuratorów pomijając zwrot wydatków poniesionych przez kuratora.

Projektowane rozporządzenie nawiązuje do dotychczas obowiązujących przepisów ze zmianami wynikającymi z zakresu delegacji ustawowej. W § 1 ust. 1 projektowanego rozporządzenia wskazano, iż wysokość wynagrodzenia będzie w każdym przypadku zależeć od rodzaju sprawy, stopnia jej zawichości i nakładu pracy kuratora, dając w ten sposób sądowi możliwość dostosowania wysokości wynagrodzenia do okoliczności występującej w konkretnej sprawie. W § 1 ust. 2 stwierdzono jednak, iż wynagrodzenie kuratora nie może przekraczać stawek minimalnych przewidzianych przepisami określającymi opłaty za czynności adwokackie lub radców prawnych, odsyłając w ten sposób wyłącznie do stawek wynagrodzenia adwokatów i radców prawnych, określonych w przepisach rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013r., poz.461) oraz w przepisach rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013r., poz. 490), nie zaś do zasad ich przyznawania.

W treści projektowanego § 1 ust. 2 w sposób świadomy zrównano wynagrodzenie kuratorów będących adwokatami lub radcami prawnymi z wynagrodzeniem kuratorów niebędących profesjonalnymi pełnomocnikami. Dotychczasowa regulacja, różnicująca

wynagrodzenie kuratorów będących adwokatami oraz kuratorów niebędących adwokatami, budziła wątpliwości co do zgodności z konstytucyjną zasadą równości wobec prawa (art. 32 Konstytucji). Upoważnienie zawarte w art. 9 pkt 3 u.k.s. nie daje również podstaw do dyferencjacji wynagrodzenia kuratora w zależności od tego, czy wykonuje zawód adwokata lub radcy prawnego, czy też nie. W świetle tej delegacji różnicowanie wynagrodzenia może być dokonane wyłącznie przy uwzględnieniu nakładu pracy kuratora, rodzaju sprawy oraz stopnia jej złożoności. Projektując rozporządzenie uznano zatem, że określenie wysokości wynagrodzenia kuratorów nie powinno być różnicowane ogólnym przygotowaniem kuratora do zastępowania strony w postępowaniu cywilnym.

W przypadku kuratora będącego adwokatem maksymalne wynagrodzenie nie będzie mogło przekraczać stawki minimalnej określonej według przepisów regulujących opłaty za czynności adwokacie. W sytuacji gdy kuratorem będzie radca prawny, maksymalna wysokość wynagrodzenia nie powinna przekraczać stawki minimalnej określonej według przepisów regulujących opłaty za czynności radców prawnych. Tak samo będzie w przypadku kuratora niebędącego profesjonalnym pełnomocnikiem.

Z uwagi na fakt, iż odesłanie zawarte w § 1 ust. 2 projektowanego rozporządzenia dotyczy wyłącznie określenia wysokości stawek maksymalnych, ale już nie zasad ich przyznawania, w § 1 ust. 3 projektowanego rozporządzenia wskazano, że w sprawach nieokreślonych w przepisach, o których mowa w § 1 ust. 2, wysokość wynagrodzenia ustala się, przyjmując stawkę w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju, wzorując się tym samym na rozwiązaniu przyjętym w § 5 ww. rozporządzeń.

Kurator jest ustanawiany dla strony w postępowaniu cywilnym przez sąd, tak jak to ma miejsce w przypadku powołania biegłego czy też pełnomocnika z urzędu. W związku z tym, że kuratorami mogą być ustanowione osoby, które są podatnikami podatku od towaru i usług i w ramach swej działalności gospodarczej świadczą pomoc prawną, w § 1 ust. 4 projektowanego rozporządzenia przyjęto rozwiązanie, iż w takim przypadku wynagrodzenie przyznane kuratorowi podwyższa się o kwotę podatku od towaru i usług. Rozwiązanie to wzorowane jest na regulacji zawartej w § 2 ust. 3 ww. rozporządzeń.

Przepis art. 9 pkt 3 u.k.s. upoważnia również Ministra Sprawiedliwości do określenia wysokości zwrotu wydatków poniesionych przez kuratora. Projektowane w tym zakresie rozwiązanie, zawarte § 2, oparto na treści art. 85 u.k.s., w którym ustawodawca reguluje zwrot kosztów podróży, noclegu i kosztów utrzymania świadka w miejscu wykonywania czynności. Przepisy dotyczące zwrotu wydatków świadkowi należy odpowiednio stosować do zwrotu wydatków strony w związku z jej udziałem w postępowaniu sądowym, jeśli obowiązujące przepisy przyznają stronie prawo do zwrotu tych należności (tak z mocy art. 91 u.k.s.). W związku z tym, iż kurator zastępuje stronę w postępowaniu sądowym, w § 2 projektowanego rozporządzenia wskazano, że kuratorowi przysługuje prawo do zwrotu kosztów podróży, noclegu oraz utrzymania w miejscu wykonania czynności na takich samych warunkach, jak zwrot tych wydatków świadkowi.

Materia objęta projektowanym rozporządzeniem nie stanowi przedmiotu regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie wymaga notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projektowana regulacja nie będzie wymagała notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedłożenia instytucjom i organom Unii Europejskiej oraz Europejskiemu Bankowi Centralnemu w celu uzyskania opinii, dokonania konsultacji lub uzgodnienia.

Projektowane rozporządzenie nie zawiera przepisów mających na celu ograniczenie biurokracji lub mogące spowodować jej wzrost.

W celu spełnienia wymogów, o których mowa w § 11 ust. 1 uchwały Nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.), projekt rozporządzenia zostanie skierowany do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Projektowana regulacja dotyczy adwokatów, radców prawnych, sądów i stron postępowania cywilnego.

2. Konsultacje społeczne

Projekt zostanie przedstawiony do zaopiniowania Krajowej Radzie Sądownictwa, Prokuratorowi Generalnemu, Krajowej Radzie Radców Prawnych, Naczelnej Radzie Adwokackiej, Krajowej Radzie Komorniczej, Stowarzyszeniu Sędziów Polskich „Iustitia”, Stowarzyszeniu Sędziów „Themis”, Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Referendarzy Sądowych, Stowarzyszeniu Sędziów Sądów Rodzinnych, sądom powszechnym.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wydatki poniesione przez budżet państwa z tytułu wynagrodzeń kuratorów zastępujących strony w postępowaniu cywilnym w roku 2012 wyniosły 3.775,7 tys. zł, zaś w I kwartale 2013 r. – 965,8 tys. zł. Nie jest dostępna informacja, jaka część tych wynagrodzeń

została wypłacona kuratorom niebędącym adwokatami, dla których przewidziano podniesienie wynagrodzenia z poziomu 50% opłaty za czynności adwokacie do wysokości stawki minimalnej lub – w przypadku kuratorów będących radcami prawnymi – do wysokości stawki minimalnej za czynności radców prawnych.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym także na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

